

הביא לי את הכריזה

כבר אין לאן לברוח מהחור באוזן שעושים קריינים מזדמנים עם רמקול תורן במרחב הציבורי

כידוע לכם, בעל טור זה נוהג להתעסק בוטות, עניינים קטנוניים וטורדניים שאינם מעסיקים את רוב אזרחי המדינה. הייתי שמח כמובן לעסוק בעניינים חשובים יותר, אבל כמו שאמרה רחל, "צר עולמי כעולם נמלה", ובניגוד לנמלה, אני גם לא מאוד חרוץ, כך שאין לי הבנה או יכולת לתרום לדיון בעניינים שברומו של עולם.

לעומת זאת, יש לי התמחות באוטוריה שבצידו של עולם. גם זאת עבודה חשובה, שמישהו צריך לעשות. השבוע לא אחרוג ממנהגי, ואנסה להאיר נושא שהוא לכאורה נטול חשיבות, אבל יש לו תרומה אדירה לאיכות החיים של כולנו. מדובר במערכת הכריזה, שתוקפות אותנו במרחב הציבורי בלי שתהיה לנו שום שליטה על עוצמתן ועל התכנים שמושמעים בהן. ראשית, המיקרופון הוא כלי רב כוח, שמאפשר להעביר מסרים לקהל גדול. אלא שלא תמיד מי שמדבר או שר למיקרופון מבין את עוצמת הכלי שבידו, את הדקויות שהוא דורש ואת רמת אי הנעימות שיכולה להיגרם לשומעים אם הוא מכון חזק מדי, אם הדובר מדבר קרוב מדי, או אם איכות מערכת השמע ירודה. רבים מתלוננים על הסאונד כשהם הולכים להופעה, אבל אין להם בעיה כשצועקים להם באוזן בסופר, או כשמישהו בערב שירה בציבור לוקח את המיקרופון ומסרב להיפרד ממנו, למרות שהוא נשמע יותר כמו מכסחת דשא. ייתכן שהכשלים והרמה הירודה בענף הכריזה נובעים מכך שמדובר בתחום פרוץ, שבו המפעילים לא נזקקים לשום הכשרה, וכל אחד יכול להפעיל את כלי המשחית העוצמתי הזה ללא שום הגבלה. אם כדי להפעיל שופל או להסיע סמיטריילר צריך לעבור מבחנים, וכדי להחזיק רובה צריך רישיון נשק – אין סיבה שמי שמתפלג על מערכת כריזה לא יהיה ב"רישיון מיקרופון", אחרי שיעבור שיעורים אצל מורה להגברה וטסט מעשי אצל מורה לפיתוח קול.

הסופר הוא אתר בסיסי ועממי, שבו כולנו מבקרים ללא הבדל דת, גזע ועגלה. הזכות לדבר במיקרופון שמורה בדרך כלל לאחראי/ת קופה ראשית, מי שתפקידם הבכיר מקנה להם את הסמכות לפרוט לך שקלים לעגלה. ייתכן שמדובר באנשים שעברו קורס מדווקדק שבו למדו איך להמיר כל סכום שהוא למטבע של חמישה שקלים, אבל הם לא עברו כנראה שום הכשרה בנושא דיבור במיקרופון. לרוב, אין לדובר קול רדיופוני, הדיקציה שלו לא להיט, וכדי לברוק אם המערכת עובדת, הוא מתחיל כל הודעה בפיר פורפו, כאילו הוא מכבה נר ביום הולדת. בדרך כלל זה נשמע חזק מדי, פולשני וצורם באוזן, ובאופן כללי עושה חשק ללכת למחלקת הירקות ולרחוף גזר גמדי באוזן. נוסף על כך, הטקסטים נוטים להיות בנאליים ולא יצירתיים ("עובר ניקיון לקופה שש"). ואם כבר אתם מתעקשים לשתף את כולנו במידע שמישהו התפקשש ליד קופה שש, לפחות תעשו את זה יותר ג'וסי, ותפרטו מה נשפך ובאשמת מי: "עובר ניקיון לקופה שש, מישהו שברה תבנית ביצים כשניסתה להכריח אותה בשמלה".

לא ברור לי, למשל, למה ההודעה "רבקה לקופה ראשית" צריכה לעניין מישהו שאינו רבקה, ולמה ב־2021 אי אפשר פשוט לשלוח את ההודעה בוטסאפ לסלולרי של רבקה. אם לא נעצור את זה כאן, נשמע בקרוב הודעות בסגנון "משה, איפה אוכלים צהריים?", "מי נגע לי בחומס במקרר עובדים?" או:

"שמעתם שרבקה יוצאת עם הספק של נקניקי זוגלובק?". אני מציע שהשימוש בכריזה יוגבל להודעות על מוצרים, מבצעים והנחות של 50 אחוז על כל סוגי הקבנוס. במחשבה שנייה, אולי הגיע הזמן שגם מידע כזה יעבור מהכריזה לווטסאפ. לקוחות צמחוניים ממש לא שמחים לשמוע שהגיעו צלעות כבש לאטליו, ולאנשים בדיאטה שקונים פריכיות לא יעזור העדכון על מבצע סוף יום בקונדיטוריה.

מקום נוסף שבו מערכת הכריזה עובדת שעות נוספות הוא שדה התעופה. בכל כמה שניות מודיעים לנו על טיסה שיוצאת, גם בעברית וגם באנגלית, ומכיוון שברור שכולנו עסוקים בהשוואות מחירי בשמים וחשובי המרת מחירים מדולרים לשקלים, דואגים לחזור על כל הודעה כמה פעמים, עד שהמוח נהיה אדיש ולא קולט כלום. בין ההודעות על ההמראות והשערים יש גם הודעות מוקללות בסגנון לא לשכוח את המזוודות, שבנתב"ג מכונות משום מה "כבודה", כאילו "מזוודה" זה לא שם מספיק מכובד לארגז

איור: טל לזר

עם גלגלים. בשנים האחרונות מקריינים אותן האדונים גיל חובב וגלעד עדין – עם הודעות כמו "שלום, כאן גיל חובב, נא לא להשאיר תיקים ללא השגחה". לא ברור למה דווקא הם מתחברים לחופשה בחו"ל, ואם הפנייה האישית מגלעד עדין אמורה לצמצם את הסיכוי שאני אשכח את הטרוולי בשירותים. לא פעם אפשר לשמוע בשדה התעופה גם הודעות פחות נחמדות, שמשלבות איום סרק ושיימינג. "זוהי הקריאה הממש ממש אחרונה למשפחת אהרונוב, שבמקום לעלות לטיסה לבור קרטי מורדת כרגע נעלי ריצה וטיישירטס. כדאי שתרוצצו עם או בלי הנעליים לשער חמש, כי הטיסה יוצאת בלעדיתם". פעם, השמעת השם בראש חוצות היתה פעולה מביישת, אבל מכיוון שאנחנו בעידן שבו כל פרסום מכבד את בעליו, סביר להניח שחלק גדול מהאנשים שמחים להפוך לסלכס לכמה דקות, ושכל הנוסעים הממתנים במטוס ייחנקו. כדי להתמודד עם המצב הזה, ייתכן שאין מנוס מלהפוך את ההודעות למרושעות יותר, משהו בסגנון: "משה אליפלט – הטיסה שלך, עם 300 נוסעים שחמים עליך רצה, עומדת לצאת. תזינו את התחת השמן שלך מאזור השוקולדים בדיוטי, גם ככה נראה שאתה באובר ווייט, וזה עוד לפני ששקלנו את המזוודה שאתה מנסה להעלות למטוס בתור טרולי". גם במטוס עצמו מערכת הכריזה היא מטרד ענק. ההודעות

על מוצרים פטורים ממכס מגיעות תמיד בווליום מוגזם אחרי פורפורפו, ובדיוק דקה אחרי שהצלחת להירדם. כשדיילות בטיסה לאילת מסבירות על חגירת חגורות בטיחות באנגלית, למרות שהמילה הלועזית היחידה שרוב הנוסעים מכירים היא "בייקיני", זה נשמע כמו ג'יבריש מוחלט.

הדיילים בטיסות לחו"ל מנסים באמצעות הרמקולים לשלוט בחבורות פורעים שחוסמות את המעברים או קמות להוריד תיקים לפני שהמטוס נחת, והטייס מספר לנו, כנראה מתוך הרגל מהעבר, על מזג האוויר והטמפרטורה בוורשה, כאילו אין אינטרנט בעולם. עדיף היה לקבל מהטייס טיפים על מסעדות טובות, מועדוני לילה, איזה טיפ נהוג להשאיר בתאילנד, ואיך להיזהר ממלכודות תיירים ששמות תמונות של המנות בכניסה. הסאונד שעולה מהרמקולים של המטוס נשמע כמו שיחת טלפון ממכשיר קשר מקולקל או שתי קופסאות קוטג' מחורברות בחוט. באופן כללי הוא לא משרה ביטחון, אלא נותן תחושה שהמטוס נכנס לתוך טיפון מעל משולש ברמודה. קצת תמוה שבמטוס שעלה מאות מיליוני שקלים וכולל מערכת רכות מחשוב מתוחכמת, שידועות לנווט באופן עצמאי מישראל עד אוסטרליה, חסכו דווקא על מערכת סאונד.

כל מי שהיה פעם בחוף עם מציל מכיר את הנטייה של המצילים לפטפט בכריזה ולשגר הפחדות ונזיפות לכל עבה. אני מאוד אוהב מציל לים, אבל אין להם את האיכויות הקוליות של דן כנר, וכשהם אומרים לגברת עם הבגד ים האדום לזוז שמאלה – כשיש בחוף 200 בגדי ים אדומים והשמאלה לא מתייחס לשום נקודת ציון בים – יש לנו בעיה.

אני ממליץ לעבור לשיטת הרחפנים, שייטוסו מעל ראשי המתרחצים וישמעו להם את ההודעות מלמעלה ובאופן פרטי. לגבי הכרזות על ילדים שנעלמו ומחכים בסוכת המציל, אני מציע לפתח את אפליקציית "פיינדר מיי ילד", ובכך לפטור את שאר המתרחצים ממעורבות

בדרמה המשפחתית. גם השוטרים בכבישי ארצנו נוהגים לשגר הודעות באמצע עות מערכת הכריזה של הניידת. אלו אינן מתאפיינות באיכות גבוהה במיוחד, לא באיכות השמע ולא ברמת הטקסט. בדרך כלל, למרות ששמך יוסי או רות, מבחינתם אתה "סובארו לבנה, עצור בצד". בלי "בבקשה", בלי "אדוני", ובלי התחשבות בכך שלא בנו אותך במפעל ביפו, ושאין לך וישרים. מכיוון שיש בארץ הרבה סובארו וקאיה לבנה, אני מציע לשוטרים לעבור לעלבונות יותר ספציפיים, כמו "המאזדה הטרנטע החומה שהיתה לבנה לפני שהיא התמלאה בחרא של ציפורים על הגג, תעמוד בצד".

בבתי החולים אין כריזה, אבל במעליות יש הכרזה על המי חלקות שאתה מגיע אליהן. זה לא תמיד נעים לצאת בקומה שהוכרזה כ"קומה 3 – מרפאת אין אונות", או "קומה 2 – דם בשתן, פריחות מגעילות ופטרת ציפורניים כתוצאה מהזנחה". בהרבה מעליות של בתי חולים וקופות חולים אפשר לזהות בקלות שהקריינים התעייפו. קולם איטי ולא, כאילו הם עצמם לא משתמשים במעלית, אלא עולים במדרגות, וככלל אין להם חשק להודיע מה יש בכל קומה. אני רק מופתע שעוד לא רחפו לנו שם פרסומות. ☒

yairn@israelhayom.co.il